



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 249/2013-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť B. M., t. č. vo väzbe, zastúpeného U. s. r. o., B., konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. R. U., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tpo 8/2013 a jeho uznesením z 12. marca 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. mája 2013 doručená sťažnosť B. M., t. č. vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného U. s. r. o., B., konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. R. U., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tpo 8/2013 a jeho uznesením z 12. marca 2013 (ďalej aj „namietané uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin lúpeže spáchaný organizovanou skupinou podľa § 11 ods. 3 Trestného zákona k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) a i) Trestného zákona v súbehu s prečinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona a s prečinom šírenia poplašnej správy podľa § 361 ods. 1 a 2 Trestného zákona.

Uznesením sudcu Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) pre prípravné konanie sp. zn. 0 Tp 102/2012 z 23. novembra 2012 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 Tpo 64/2012 z 30. novembra 2012 bol sťažovateľ spolu s ďalšími obvinenými vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s tým, že väzba začala plynúť 20. novembra 2012 od 8.05 h.

Žiadosťou z 5. februára 2013 sa sťažovateľ domáhal prepustenia z väzby na slobodu, resp. nahradenia väzby písomným sľubom alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka. Svoju žiadosť odôvodnil predovšetkým tým, že od 21. novembra 2012, keď mu bolo vznesené obvinenie, neboli vo veci vykonané nijaké úkony.

O žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 0 Tp 102/2012 z 19. februára 2013 tak, že ju zamietol a neprijal nahradenie väzby písomným sľubom ani dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti označenému uzneseniu okresného súdu sťažovateľ podal ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú následne písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu. Krajský súd uznesením sp. zn. 6 Tpo 8/2013 z 12. marca 2013 sťažnosť sťažovateľa zamietol.

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje na skutočnosť, že v období po jeho vzatí do väzby sa nevykonávali žiadne úkony trestného konania napriek tomu, že bol vo väzbe už takmer tri mesiace. *„Len dňa 16. 01. 2013 vydal vyšetrovateľ... uznesenie o pribratí znalca z odboru Elektrotechnika, odvetvie Elektronika, a predtým dňa 03. 12. 2012... uznesenie... o pribratí Kriminalisticko — expertízneho ústavu PZ, odvetvie kriminalistická biológia, pričom výsledky znaleckého dokazovania boli vyšetrovateľovi OR PZ Spišská Nová Ves známe už pred dňom 19. 02. 2013 s negatívnym výsledkom analýzy DNA...“*

Uznesenia... o pribratí Kriminalisticko — expertízneho ústavu PZ z odvetvia fonoskopia..., o pribratí znalca z odboru elektrotechnika, odvetvie výpočtová technológia..., o pribratí Kriminalisticko — expertízneho ústavu PZ z odboru balistika, z odboru chémia..., o pribratí Kriminalisticko — expertízneho ústavu Policajného zboru z odboru biológia a genetická analýza, daktyloskopia, mechanoskopia... boli vydané až po podaní žiadosti obvineného o prepustenie z väzby zo dňa 05. 03. 2013.“

Prvé oznámenie o vykonaní vyšetrovacích úkonov – výsluch svedkov, bolo sťažovateľovi doručené 6. marca 2013. V tejto súvislosti sťažovateľ namieta, že vyšetrovateľovi *„nič nebránilo, aby vykonal priebežne aspoň výsluchy svedkov“*. Sťažovateľ ďalej uvádza, že *„zmenu miestnej príslušnosti OČTK nepovažujem za ústavne akceptovateľným dôvodom na ospravedlnenie nečinnosti OČTK“*.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ tvrdí, že *„Vzhľadom k tomu, že OČTK nepostupovali pri vykonávaní procesných úkonov s absolútnou starostlivosťou urýchlene a bezodkladne a bezdôvodne nevykonali v potrebnom rozsahu dôkazy na objasnenie dôležitých skutkových otázok, keď štyri mesiace v danej veci nekonali, mal Krajský súd v Košiciach v konaní č. k. 6 Tpo 8/2013 postupovať tak, aby všetky práva obvineného boli dôsledne zachované, pričom mal zohľadniť značné prietahy spôsobené nesprávnym postupom OČTK, neexistenciu ďalších skutkových okolností a dôkazov a v dôsledku toho obvineného prepustiť. Poukazujem aj na to, že k dnešnému dňu nebol produkovaný žiadny priamy ani nepriamy dôkaz preukazujúci, že skutku sa dopustil obv. M.“*

Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vyslovil, že:

„1. Krajský súd v Košiciach konaním a rozhodnutím č. k. 6 Tpo 8/2013 zo dňa 12. 03. 2013 porušil základné právo obvineného M. na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2, 5 Ústavy SR, právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 bod. 3 a bod 4. Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

2. Zároveň žiadam Ústavný súd, aby uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 Tpo 8/2013 z 12. 03. 2013 zrušil a prikázal Krajskému súdu v Košiciach, aby sťažovateľa neodkladne prepustil na slobodu.

Zároveň navrhujem ústavnému súdu, aby zaviazal Krajský súd v Košiciach nahradiť obvinenému trovy právneho zastúpenia 331,13 Eur spočívajúce v zastupovaní pred ústavným súdom na účet právneho zástupcu U... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenia sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol

o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podstata námietky sťažovateľa spočíva v jeho tvrdení, že orgány činné v trestnom konaní nepostupovali v jeho trestnej veci s potrebnou starostlivosťou a urýchlene, keďže „štyri mesiace v danej veci nekonali“, pričom pri zohľadnení týchto prietáhov, ako aj absencie skutkových okolností a dôkazov mal krajský súd podľa jeho názoru dospieť k záveru o potrebe prepustiť ho z väzby na slobodu.

V nadväznosti na námietky sťažovateľa ústavný súd preskúmal uznesenie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 102/2012 z 19. februára 2013, ako aj namietané uznesenie krajského súdu a v tejto súvislosti poukazuje na relevantné časti ich odôvodnení:

V odôvodnení uznesenia okresného súdu sp. zn. 0 Tp 102/2012 z 19. februára 2013 sa okrem iného uvádza: *«Z vyjadrenia prokurátora vyplynulo, že v mesiaci január 2013 boli do konania pribratí znalci z oblasti elektrotechniky za účelom spracovania posudkov u vecí, ktoré boli nájdené pri domových prehliadkach, taktiež boli zabezpečované znalecké posudky z oblasti vyhodnotenia biologických a daktyloskopických stôp a v rámci dožiadania údaje týkajúce sa bankového tajomstva, taktiež žiadané výpisy z bánk. Na deň 27. 2. 2013 sú naplánované výsluchy svedkov...*

... K námietkam obvinených vo vzťahu k nečinnosti orgánov činných v trestnom konaní súd zároveň dodáva, že aj napriek určitému „pozdržaniu“ vykonávania procesných úkonov v mesiaci december 2012 z dôvodu zmeny miestnej príslušnosti orgánov prípravného konania sa v predmetnej veci postupuje v súlade s požiadavkou prednostného a urýchleného vybavovania väzobných vecí, pričom súd nezistil zo strany orgánov prípravného konania také prietahy, ktoré by mohli odôvodňovať prepustenie obvinených z väzby na slobodu.»

V odôvodnení namietaného uznesenia krajského súdu sa okrem iného uvádza: *„Krajský súd si závery okresného súdu osvojuje a v ďalšom na ne odkazuje.*

Naviac je potrebné uviesť, že výklad pojmu konkrétna skutočnosť je vecou súdu, ktoré na základe skutkových okolností a dôkaznej situácie konkrétnej trestnej veci v čase rozhodnutia o väzby (čiže aj zamietnutí žiadosti o prepustenie obvineného z väzby) posúdi, či vzatie obvineného do väzby a jeho ďalšie držanie v nej je opatrením nevyhnutným na dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel nemožno dosiahnuť ináč.

V posudzovanej veci tieto konkrétne skutočnosti zakladajúce u obvinených dôvody preventívnej väzby vyplývajú z povahy a charakteru trestnej činnosti, ktorá im je kladená za vinu, kde táto mala byť spáchaná plánovite a organizovane.

... Vzhľadom na námietky obvinených v tom smere, že vo veci sa nekoná po dobu niečo viac ako 2 mesiacov je potrebné uviesť, že v prejednávanej veci ide o skutkovo a na dokazovanie náročnú a zložitú trestnú vec, kde treba OČTK poskytnúť dostatočný časový priestor na vykonanie potrebných úkonov trestného konania.“

Ústavný súd zo sťažnosti sťažovateľa zistil, že osobná sloboda sťažovateľa bola obmedzená 20. novembra 2012, a tiež to, že v sťažovateľovej trestnej veci boli v dňoch 3. decembra 2012, 16. januára 2013, 11. februára 2013 a 8. marca 2013 vydané vyšetrovateľom uznesenia o pribratí Kriminalisticko – expertízneho ústavu Policajného zboru, resp. znalcov z rôznych odborov a odvetví. Pokiaľ ide o sťažovateľom uvádzané uznesenia z 2. apríla 2013 a 11. apríla 2013 o pribratí Kriminalisticko – expertízneho ústavu Policajného zboru, resp. znalcov, tieto úkony boli uskutočnené po vydaní namietaného uznesenia krajského súdu.

Zo skutočností uvádzaných samotným sťažovateľom je zrejmé, že od jeho vzatia do väzby konajú orgány činné v trestnom konaní v jeho trestnej veci v zásade plynulo, pričom k určitému narušeniu ich plynulého postupu došlo len v mesiaci december 2012. Avšak aj v mesiaci december 2012, ako to uvádza sám sťažovateľ, konkrétne 3. decembra 2012 bolo vydané vyšetrovateľom uznesenie o pribratí Kriminalisticko – expertízneho ústavu Policajného zboru, odvetvie kriminalistická biológia. Za týchto okolností ústavný súd (zohľadňujúc pritom aj odôvodnenia uznesenia okresného súdu sp. zn. 0 Tp 102/2012 z 19. februára 2013 a namietaného uznesenia krajského súdu) hodnotí postup orgánov

činných v trestnom konaní, a teda aj namietané uznesenie krajského súdu a postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, z ústavného hľadiska za akceptovateľný a udržateľný.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi namietaným uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a obsahom základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa odmietol už pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa na ochranu ústavnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. mája 2013